

Přińdže dospołna kontrola?

Zwěrjo nuzowaše wšitkich, małych a wulkich, bohatych a chudych, swobodnych a wotročkow, zo dóstachu wot njeho znamjo na swoju prawu ruku abo na swoje čolo, a zo njeby nihtó móht kupować abo předawać, hdyž nima znamjo.

Zjewjenje Jana 13,16 a 17

Chcu was přeprósyc na daloku jězbu do Chiny. Nic zo bych tam hižo jónu był, ale mi dže wo jednu wěc, kotraž so tam praktikuje: tak mjenowane socialne konto. Kóždy wobydler ma elektronisku dataju, w kotrejž so wjele informacijow wo zadžerženju jednotlivca zwjedže a potom z dypkami pohódnoća. Wotplaći něchtó swoje kredity, jědže něchtó čornje z busom, angažuje so něchtó w swojej komunje abo ma wuspěchi na džěle: Wšo so pohódnoći. Tež politiske aktiwity so za socialne konto wuhódnoća. Dypki so přidaja abo wotčáhnú. Štóż ma wjele dypkow, ma wjetše žiwjenske šansy, štóż ma niski lewel, njesmě ze spěšnikom jěc abo z lětađtom lećeć. Wopyt šulow, socialne wukony, wotzamknjenje zawěsćenjow; wšo je wotwisne wot stawa twojeho socialneho konta. Mjeztym so socialne konto tež jako informaciske źórto wo přichodnym partneru do kwasu wužiwa. Wšelake mandželske posředkowarnje a agentury wupytaja partnerow z pomocu socialneho konta. Hač do lěta 2020 ma so tutón system doskónčnje wutwarić. Na kóncu stej wšo pod kontrolu stata abo komunistiskej strony.

Tajki chinski system je přećiwu našemu začuwanju, wšako mamy z dospołnej kontrolu ludži přez stat a jeho stronu negatiwne nazhonjenja. W brunym kaž tež w čerwjnym času zajedojichu čušlerjo a informanća zhromadne žiwjenje po cyłym kraju. Džensa smy w Němskej a w Europje žiwi w swobodnej towaršnosći. Mamy politisku, hospodarsku a nabožnu swobodu, kiž ma wulke lěpšiny porno wšitkim dikta-

turam. Za to směmy z cyleje wutroby dżakowni być. Zachowanje swobody je wažny nadawk politikarjow. Wězo ma kóždy swoboda tež swoje mjezy, nad kotrymiž ma so stražować, zo njeby towaršnosć rozpadnyła. Myslu sej, zo je tež postajenje hranicow swobody wažny nadawk politikarjow.

W Swjatym pismje namakamy wiziju wo dospołnej kontroli stačanow přez stat jako znamjo poslednjeho časa na zemi. W Zjewjenju Jana reči so w mytologiskej reči wo diktaturje přez tak mjenowane zwěrjo. Wone nuzowaše wšitkich, małych a wulkich, bohatych a chudych, swobodnych a wotročkow, sej na swojej prawej ruce abo na swoim čole přiřinić znamjo. Nihtó njesmě kupować abo předawać, chiba tón, kiž ma znamjo abo mjeno zwěrjeća. Wopisane je tu dospołne wuzamknjenje z towaršnosće za tych, kiž nimaja znamjo zwěrja na swojej ruce abo na swoim čole. Předstajmy sej, kak by było, hdyž njebychmy móhli hižo nakupować hić abo něšto předać, dokelž wam stat tole znje-

móznja. To by było drastiske wuzamknjenje ze wšědnego žiwjenja. W Chinje tole hižo praktikuja z lisćikami za spěšniki a lětađta. W nacionalsocialistiskim času běchu Židža wot tajkeje politiki potrjeheni. Woni dyrbjachu sej znamjo na drastu přiřić, kotraž jich jako dospołnje mjenjehódnych woznamjenješe. Nimale wšitke prawa so jim sčazachu. Na kóncu so jim prawo na žiwjenje bjerješe. Tole so džensa z prawom jako najćemniša perioda němskich stawiznow widži. Znamjo zwěrja pak bě tehdy hokaty križ.

Tola w Zjewjenju Jana tež staji, zo je Bóh sylniši hač wšitcy diktatorjo. Hdyž je Jan swoje zjewjenje napisal, so křesćenjo surowje přesčěhowachu. Romske mócnarstwo wojowaše přećiwu křesćanam. Tola romske mócnarstwo je so sypanyło. Hitlerowy čas je nimo. Kóždy diktatura so jónu pominje. Bóh wjedže swět po svojim planje, wězo tež přez čězke časy. Njebojmy so přichoda, ale dowěrmy so Bohu, kiž ma swět w swojej ruce.

Jan Malink

Cyrkej swj. Marje w chinskim měsće Chengdu

Foto: deacademic

Čas hribow zas je!

Lube džěci, před krótkim pućowach w Sakskej Šwicy po Wopičnych skałach (Affensteine). Běše to wulkotny slónčny a ćoply dzeń. Najprjedy běžach přez wulki šmrěkowy lěs. Slónčko wohrěwaše mokru zemju a wón lěsa stupaše do nosa. Wonješe za čerstwym nazymskim powětrom, za zelenym wložnym mochom, za šiškami a jehlinu. Dalšu wón sym wosebje rady začuwała: Skónčnje je zaso čas hribow! Sće wy hižo ze swójbju w hribach byli?

Jako tak po lěsu pućowach, rozmyslowach wo hribach. Sće wědzeli, zo je to, štož je na powjerchu widźec, jenož mały džěl hriba? Hłowny džěl rosće woměrje a potajnje pod štomami w zemi. Někotre hriby su samo wjacore kilometry dołhe. Ani slónčko wone njetrebaja kaž hewak druhe rostliny.

Znajemy wšelake družiny hribow. Rozeznawaja so hižo přez wšelakore barby:

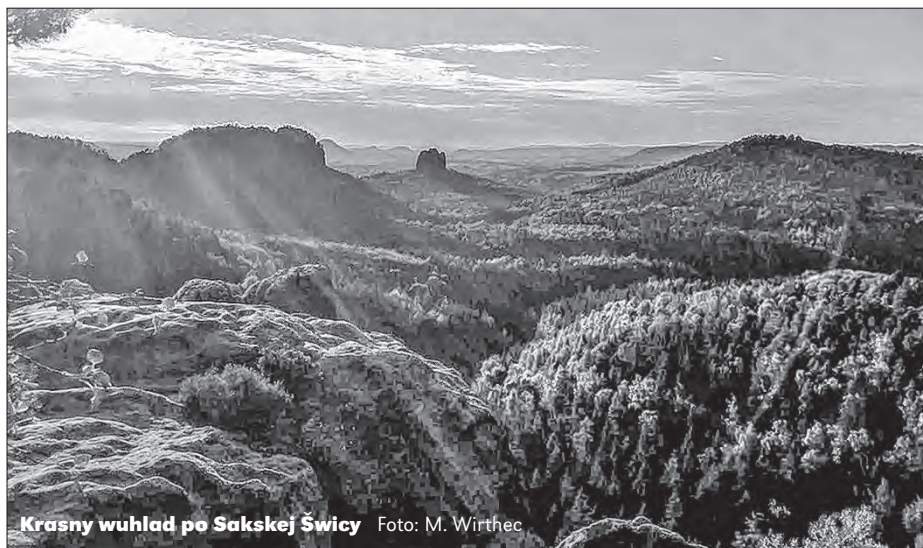
běle, brune, žolte abo čerwjene. Kapička hriba móže kulojta abo kónčkajta być. Hdyž pod kapičku hladaš, widziš pak hubicu pak wječlu. Su pak tež hriby, kiž nimaja kapičku, ale wupadaja kaž kudžerjojta hłowa.

Jeli do hribow džěš, dyrbiš kedźbować, wšako njesu wšitke k jědźi, někotre su tež jědojte. Na swěće je wokoło 100 000 wšelakorych družin znate. Ale dohromady je jich hišće wo wjele wjac. Biologoj tukaja, zo dawa mjez dwaj a pjeć milionow wšelakorych družin hribow. To je jara wjele.

Sym wam tři hriby namolowała. Spóznaješ je? Kotrej směš a kotry njesměš jěsć? Znaješ hišće dalše hriby?

Wjele wjesela a rjany nazymski čas přeje wam

Maria Wirtheč

Krasny wuhlad po Sakskej Šwicy Foto: M. Wirtheč

Hłowna zhromadźizna SET

Předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa přeprašuje wutrobnje na lětušu sobustawsku zhromadźiznu, kotraž je zdobom wólbna zhromadźizna, na reformačiskim dnju, 31. oktobra, w Rakecach. Za počatke je w 14.00 hodź. w farskej bróžni. Dnjowy porjad:

1. witanje, nutrnosť a swaćina
2. rozprawa předsydstwa
3. rozprawa rewizora
4. schwalenje rozprawow
5. wólby do noweho předsydstwa
6. namjety za dalšu džělawosć towarstwa
7. přednošk dr. Lubiny Malinkoweje „Mały Wjelkow – centrum serbskeho pismowstwa we 18. lěstotku“

Kónc budže někak w 17.00 hodź.

Čłonojo towarstwa a hosćo, kotřiž so za serbske ewangelske wosadne žiwjenje zajimuju, su lubje wítani. **Mato Krygar**

Kublanje lektorow

Serbske ewangelske towarstwo přeprašuje na zwučowanje w čitanju liturgiskich tekstow dnja 3. nowembra w 9.30 hodź. na Michałsku faru w měsće. Zwučowanje nawjeduje Serbski superintendent Jan Malink. Wšitcy zajimcy, kiž chcedza na serbskich kemšach epistolu abo ewangelij čitać a so w zjawnym čitanju wukmanić, su wutrobnje wítani. Zarjadowanje je planowane hač do 12.00 hodź. Přizjewjenja prošu hač do 24. oktobra pola Mata Krygarja z mejlku mato.krygar@web.de abo telefonisce pod 035939 80502.

Mato Krygar

Hodowna słuchokniha

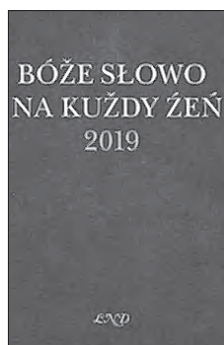
Runje su so w kupnicach přerje hodowne poprjancy do regalow dóstali, kniharnje wabja z adventnymi kalendrami a tež Ludowe nakład-

nistwo Domowina swojich čitarjow sčasom z produktami za wony potajnostny čas zastaruje. Nowa słuchokniha „Hodowne překwapjenki“ ma dorosćenych z lóštnymi powědkami a hudźbu zabawjeć. Powědky, kotrež je Měrana Cušcyna wupytala a zestajila, jednaja wo hodownych štomikach, wo rumpodichu a jeho bėrowje, wo rumpodichach na skazanku, wo hodownej husyco abo kočich hłowach. Awtoriki a awtorojo młódsich a staršich generacijow wopisuja na zabawne wašnje podawizny, kotrež wšak móža so jenož w hodownym času stać. A tuž je nowa serbska słuchokniha hižo přeni dobry tip za móžny hodowny dar. **LND**

Hodowne překwapjenki, zestajila Měrana Cušcyna, čitataj Andreja Bulankowa a Marian Bulank, CD, 72 mjeńšin, 978-3-7420-2458-9, 10,00 €

Ochranowske hesła 2019

Džewjatnaty raz su lětsa w LND Ochranowske „Wšědne hesła“ jako serbska kniha wušli. Wone su teksty nadźije a wobsahuja za kóždy dzeń krótku, jadriwu hrono ze Stareho zakonja a dalše z Noweho zakonja. Runja sms-kam a twitter-powěscam su Ochranowske hesła tajke krótku powěsće, kotrež so wot lěta 1731 do swěta sćelu. Dawaja nam wšědny mały impuls. Hornjoserbska knižka je znowa zhromadne wudaće ze Serbskim ewangelskim towarstwom, zestajala je ju Hinc Šolta. Za lěto 2019 su hesła pod titulom „Bóže słowo na kuždy žen 2019“ přeni króć tež w delnjoserbsčinjne wušli, zestajane wot Hartmuta Leipnera a wudate wot Spěchowanskeho towaristwa za serbsku rěc w cerkwi. **LND**

Wšědne hesła Ochranowskeje bratrowskeje wosady na lěto 2019, zhromadne wudaće ze Serbskim ewangelskim towarstwom, zestajala Hinc Šolta, 116 s., brošura, 978-3-7420-2501-2, 2,50 €
Bóže słowo na kuždy žen 2019. Gronka ochranowskeje bratrowskeje wosady, wudało Spěchowanske towaristwo za serbsku rěc w cerkwi, zestajala Hartmut S. Leipner, 120 b., brošura, 978-3-7420-2502-9, 2,50 €

Swjatočna namša z přepodaćom digitalneje serbskeje biblije

Na přenjeji njedźeli septembra běše džěłowa skupina „Serbska namša“ na dwurěčnu Božu službu do cyrkwy swj. Mikława w Choćebuzu přeprošyła. Wjele wěriwych so wobdźěli, wšako běchu to wosebite, 250. kemše, kotraž so po wožiwjenju delnjoserbskich namšow w léce 1988 swjećachu. Dale spominaše so na 30lětnu uspěšnu džěłowu skupinu „Serbska namša“ a na poslednje wudaće delnjoserbskeje biblije, kotruž běše Pruske hłowne bibliske towarstwo w léce 1868 w Halle wudało.

Generalny superintendent Martin Herche a Dešnjanska fararka Katharina Köhlerowa swječaťaj z kemšerjemi Božu službu, kotruž delnjoserbski chór Łužyca pod nawodom Lubiny Žuroweje wobrubu. W swojim předowanju pokaza sup. Herche na trajnu, wěčnu płaćiwosć Božeho słowa. A z Božim słowom, kotraž je nam podate w bibliji, běše wosebity wjeršk namše zwjazany. Přez wjacore léta bě so Spěchowanske towarstwo za serbsku rěč w cerkwi pod předsydstwom dr. Hartmuta Leipnera z podpěru sobudźelaćerjow Choćebuskeje wotnožki Serbskeho instituta dr. Fabiana Kaulfürsta a Marcina Szczepańskeho kaž tež dalšich Serbow wo nowowudaće delnjoserbskeje biblije postarało. Na jubilejnej namši so nětk tute wudaće w elektroniskim wuhotowanju na CD zjawnosći předpožóži. Za zdokonjenje hoberskeho džěła słuša wšitkim pomocnikam najwjetše připóznace.

Generalny superintendent Martin Herche (zady) a fararka Katharina Köhlerowa džakowaťaj so wšěm, kotřiž su na digitalnym wudaću delnjoserbskeje biblije sobu džěłali. Z nich su na foće widźec (wotlěwa): Anna Šulcojc, Lothar Burchardt, dr. Fabian Kaulfürst, dr. Christiana Piniekowa a dr. Hartmut Leipner.

Foto: W. Měškank

Džak za njesprócnije džěło skupiny „Serbska namša“ a Spěchowanskeho towaristwa za serbsku rěč w cerkwi wupraji so tež we wjacorych postrowach. Tute přednjesechu dr. Clemens Bethge z konsistorija w Berlinje, předsyda Domowiny Dawid Statnik a předsyda Serbskeho ewangelskeho towarstwa Mato Krygař. Postrow Serbskeho superintendenta Jana Malinka posrědkowaše Měrcin Wirth.

Serbske kemše w Choćebuzu běchu poslednje oficialne zarjadowanje general-

neho superintendenta Martina Herche ze Serbami. W septembrje tuteho léta so na wuměnk poda. Dr. Leipner kaž tež předsyda Domowiny w swojim postrowje džakowaťaj so jemu z wutrobnymi słowami za jeho přichilnosć k Serbam a za wjelelětnu skutownu podpěru serbskeho wosadneho džěła w Delnjeji Łužicy.

Po Božej službě zetkachachu so wasadni hišće při šalce kofeja k bjesadze. Serbska namša w Choćebuzu běše wosebite a radostne dožiwjenje. **Měrcin Wirth**

Mjezynarodny kongres ze serbskim podžěłom

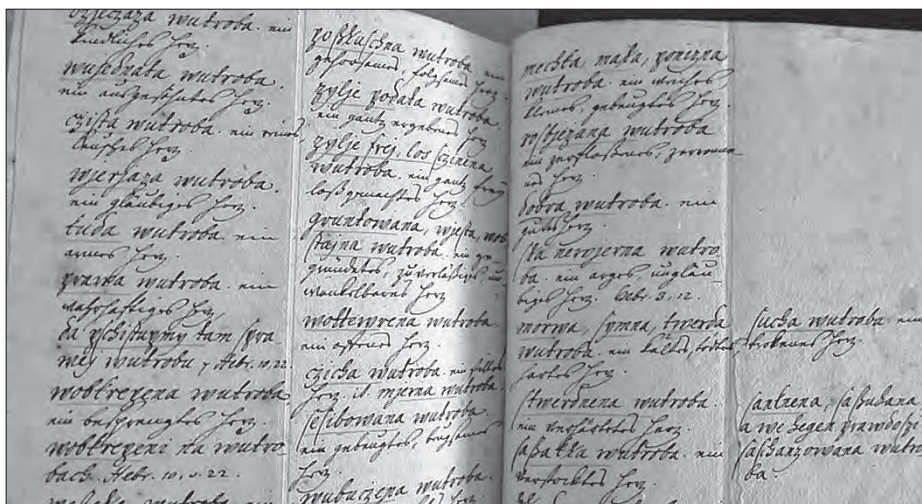
Wot njedźele, 26., hač do srjedy, 29. awgusta, wotmě so w Halle nad Solawu V. mjezynarodny kongres slědženja wo pietizmje. Lětuše zetkanje steješe pod nadpisom „Začuća a normy“ a wěnowaše so zwiskej mjez pobožnosću, začućemi a towaršnostnymi normami. Wjace hač 150

wědomostnikow z cyłego swěta so na zetkanju wobdźěli, mjez nimi tež dr. Lubina Malinkowa z Rakec. Pod nadpisom „Wuměrjenje wutroby. Wot bratrowskeje pobožnosće wutroby k serbskej literaturje“ pokaza referentka na wulki wliw, kiž bě jara emocionalna rěč bratrowskeje jednoty

na serbsku literaturu wukonjała. Dr. Malinkowa předstaji tři w archiwach bratrowskeje jednoty wotkryte rukopisne serbsko-němske słowniki a jich wosebitu serbsku leksiku, kotraž je jara bohata na wobrazach a metafrach. Tak namaka so pod zapiskom „wutroba“ wjace hač 90 wšelakich dušinych stawow, kaž na přikład krawna, zezamkana, spłóšila abo kamjentna wutroba. Ze swojim přednoškom nawjaza na rjad dalšich referatow, kiž běchu so z wliwom Ochranowskeje emocionalneje rěče na ludy w Baltikumje, w Grönlandskej a w Americi zaběrali.

Na zahajenskeji swjatočnosći porěča Drježdžanska wuměłstwowa wědomostnica dr. Anke Fröhlich-Schauseil wo čućiwošći w molerstwjce. Na prominentnym městnje naspomni Hendricha Božidara Wjelu, kiž bě so 1778 jako farski syn w Chrjebi narodžił, a wuzběhny jeho serbski pochod.

Kopica přednoškow a diskusijow pokaza wospjet na wulki wliw, kiž je pietizm jako cyrkwinske žiwjenje wobnowjace hibanje na towaršnosć, rěč a kulturu wukonjał. Sčěhi tuteho hibanja móžemy tež w Serbach slědować. **Lubina Malinkowa**

Zapiski wo dušinych stawach wutroby w serbsko-němskim słowniku, kotřiž so w archiwje bratrowskeje wosady w Małym Wjelkowje chowa

Foto: L. Malinkowa

Hanaróža Šafratowa 60 lět

Dnja 11. oktobra swjeći člonka našeho cyrkwinskeho předstejićerstwa Hanaróža Šafratowa w Bukecach swoje 60. narodniny. Jubilej je nam z přičinu, so jej dżakować za wšo jeje skutkowanje a zasadjenje, za jeje ideje a zahoritost w službje našeje wosady a zwonka njeje.

Knjeni Šafratowa džěta wot lěta 2006 w Bukečanskim cyrkwinskim předstejićerstwje, hdžež čuje so wosebje za serbske naležnosće zamołwita. Wuwice serbskeho wosadneho žiwjenja je jej z wutrobitej naležnosću. Wopyt a wuhotowanje serbskich wosadnych popołdnjow dwójce wob lěto ze sup. Malinkom kaž tež němsko-serbskich kemšow kóždy lěto nazymu slujeja k temu. Na wosebitych kemšach

Hanaróža Šafratowa

mamy w našej wosadze bibliske čitanja w serbskej a němskej rěči. Při tym je wona ze swojim jasnym wurjekowanjom we woběmaj rěčomaj prašana lektorka.

Jubilarka je sobustaw Serbskeho ewangelskeho towarstwa a w nim jedna z wuzwoleneju rewizorow. Tež w Bukečanskim cyrkwinskim chórze je aktiwna. Tak je wosebje jeje zaslužba, zo so tež serbske spěwy nazwučuja a přednjesu. Na probach zwučuje z chórom prawe wurjekowanje serbskich tekstow a přeloži je do němskeje rěče, tak zo kóždy sobustaw wě, što spěwa. Wězo tež njepobrachuje na jutrownym spěwanju jutrowničku rano we Wuježku a na spěwnych wječorkach Bukečanskeje Bjesady.

A dokelž tak rady spěwa, wobdžěli so Hanaróža Šafratowa na kóždolětnych předstajenjach znatych a mjenje znatych chórowych twórbow hudźbneje swětoweje literatury, mjez druhim wot Bacha, Händela, Mendelssohna, Mozarta, Haydna abo Dwořaka, w ewangelskej wosadze w sakskej Ebersbachu. Nastudowanje tutej twórbow žada sej jara wjele prócy, kotruž pak wona njezačuwa jako čěžu, ale jako radosć.

Zabyć so njeměto, zo je jubilarka přez zažnu smjerc swójeho mandželskeho swójeje tehdy hišće małej džěsći dyrbjala sama kublać. Džensa je horda a lubosćiwa wotka dweju wnučkow a nimo toho čěsčeny a lubowany staw Jurkec wulkeje swójby.

Cyrkwinske předstejićerstwo a cyta wosada přejetej Hanjeróži Šafratowej do dalších lět bohate Bože žohnowanje kaž tež mocy a strowotu za wšo jeje skutkowanje.

Gottfried Pietsch

w mjenje Bukečanskeho cyrkwinskeho předstejićerstwa z němčiny T.M.

Ernst Mikela z Kumšic †

W minjenych lětdžesatkach bě drje lědma serbskeje Božej služby w Poršicach, na kotrejž njeby Ernst Mikela z Kumšic mjez kemšerjami był. Na južnym boku cyrkwineje łódže bě serbski bur swoje stajne město měł. Pódl njeho bychu dalši Serbja, zwjetša ratarjo z wokolnych wsow, sedželi. W běhu lět wšak so městna jedne po druhim wuprózdni. A nětk wostanje tež městno Ernsta Mikele na přeco swobodne. 24. awgusta jeho čělo k poslednjemu wotpočinkej na Poršiskim kěrchowje chowachu.

Ernst Mikela bě so 14. meje 1933 na kuble w Kumšicach narodził, kotrejž je mjeztym hižo dlěje hač dwěsć lět w swójbny wobsydstwje. Jeho prjedownicy běchu hižo w serbskich ewangelskich towarstwach 19. lěstotka skutkowali. Tež duchowny bě ze swójby wušo, Awgust Mikela, před sto lětami farar w Malešecach. Nabožno-narodny duch pobožneho serbskeho burstwa, kotryž w swójbje knježeše, je zemrěty w swojim žiwjenju dale hajil.

Dwanacelětny zhubi Ernst Mikela 1945 swójeho nana. Poboku mačerje dyrbjše w čěžkim powójskim času zahe nawuknyć, kubło wobhospodarić. W 1950tych lětach přiběraše čišć, kiž socialistiski stat na burow wukonješe, a 1960 dyrbjše do prodrustwa zastupić. Samostatny bur bu

Ernst Mikela Foće: priw., H. Šěnc

ratarski džělaćer. Z mandželskej zastaraše doma na kuble zaměstnjeny drustwowy skót, doniž so po přewróće 1990 na předwuměnk njepodašaj.

W lěće 1964 bě so Ernst Mikela z Eriku Schmidtec ze susodneje Noweje Běteje Hory woženil, kotraž bě jako přesydlěna ze swójb po wójnje do Serbow přišla. W swěrje napřečo Bohu a cyrkwi kublašaj mandželskaj swoje tři

džowki Claudiju, Katrin a Marion. Hromadze smědžešaj so nad džewjeć wnučkami wjeselić a w kruhu wulkeje swójby 2014 swój zloty kwas woswjećić.

Ernst Mikela bě 40 lět sobustaw Poršiskeho cyrkwinskeho předstejićerstwa. Nimalo polsta lět přislušeše wosadnym dujerjam, hdžež bě pozawna jeho instrument. Naposledk hraješe jako senior pod nawodom swójeje džowki, Poršiskeje kantorki Claudije Wićazoweje. Tež k ewangelskim Serbam so swěru džeržeše. Bě wot załoženja w lěće 1994 sem sobustaw Serbskeho ewangelskeho towarstwa a sluješe k stajnym wobdžělnikam serbskich cyrkwinskih a kublanskich dnjow kaž tež zajězdow Serbskeho busa. Wothladany w kruhu swójbnych Ernst Mikela 21. awgusta w žohnowanej starobje 85 lět zemrě. Bóh Knjez njech jemu spožči wěčny wotpočink w swójej krasnosći. **Trudla Malinkowa**

Moja próstwa

Tu moje lěta minu so,
jich wjetši džěl mam zady so.
Mi moje stawy přěduja,
zo mam so k tomu hotować,
zo wotsal dyrbjju čahnyć ja
a tudy tón swět rumować.
Čim wjetše knjejestwo čělo ma,
čim čěšo duch so wudrěwa
z joh putow wšěch tak wiselných.
Čim bóle duch pak z knjezom je,
čim lóšo puta roztorhnje
a chwata z kraja cuzoby
z tym dobyćom tu nad swětom
do njebjeskeje domizny.

Tu před Tobu so pokorjo
ja słaby čłowjek modlu so:
Ty Knježe poľny jasnosće,
ow rozswěć mi tu smjertnu nóc!
Ty Kralo wšeje krasnosće,
kiž ty maš datu wšitku móc
na zemi kaž na njebjesach,
ow zdaluj, štož mi čini strach!
Ja prošu će: Njewopušč mje,
hdyž dyrbjju z toho swěta hić,
so njedaj duši zabłudzić
do bjezdna trašnej' hlubiny!
Da přewodž ju z tw'ej miłosću
do njebjeskeje domizny.

Julius Eduard Wjelan

Hartmut S. Leipner šesćźasetnik

Wutšobnje gratulěrujom Hartmutoju Leipneru k jogo 60. narodnemu dnu jako jadnomu z mójeju naslědnikowu w amše pśedsedarja Spěchowanskego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi z.t. Nježycym jomu jano kšasny narodny žeń, ale teke, aby wobchowal mócy za swójo angažerowane žěto w towaristwje. Toš te mócy a kreatiwnosć daš daj jomu Bog.

A w jogo priwatnem žywjenu daš cujo a dožywa społjenje žycenjow, derjeměse a psijazne wokognuša. Z wutřefjecym gronom na 6. oktober strowim jubilara: „Ja se žěkuj Kněžozu z ceļuju wutšobu, we tej raže a zgromažinje tych bogabó-jaznych.“ (psalm 111,1)

Gottfried Helmut Hupac

Naš jubilar je we wobdźiwajomnje krótkim času (delnjo)serbsce nawuknył. To jemu jara wysoko přiliču. Serbja maja wjele přečelow a sympatizantow. Ale mnozy njebjeru prócu na so a wuknu našu rěč, kaž smy my jich rěč nawuknyli. Dr. Hartmut L. pak rěči a pisa mjzty m lěpše serbsce hač někotržkuli wotchadnik abo wučer Delnjoserbskeho gymnazija, byrnež chowanc tuteho kubłanišća njebył. Wón je pak sej swój serbski pochad wuwědomił a so zaměrnje zaso serbskemu luděj bližil. Njedawno na serbskej zhromadźinje, na kotrejž so němcowashe, wułożowach jemu w diskusiji něšto serbsce. Buch namołwjeny němsce rěčeć, zo wšitcy ... – Ně, čehodla? Ja z Hartmutom wosobinsce přeco serbsce rěču. Přeložće prošu tym por, kiž njerozumja! A derje to džěše.

Ze žywjena jubilara

- * 6.10.1958 w Chóšebuzu do familije ze serbskimi kórjenjami
- 1977 studium a abitura na ABF (Fakulta žělašerjow a burjow) w Halle, pócćenje Lessingoweje medalje
- 1977–1982 studium fiziki na Karlowej uniwersiše w Praze
- 1988 promocija
- 2000 pócćenje Max-von-Laue-Myta Nimskeje towarisnosći za kristalografiju
- 2001 habilitacija, z toho lěta wědomnostny jadnař Interdisciplinarnego centruma za materialowe wědomnosći (IZM) na Martina-Lutherowej uniwersiše Halle–Wytpark (serbski wědomnostny žywjensobjeg glej: <http://www.cmat.uni-halle.de/~hsl/>)
- něži wót lěta 2012 wuknjo dolnoserbski
- wót 2015 pśedsedar Spěchowanskego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi z.t. (STSRC)
- jo pśedsedar Pširady wósady swětego Mikławša w Chóšebuzu
- jo nan tšich žowkow a dwójny stary nan

Jako pśedsyda Spěchowanskeho towaristwa za serbsku rěc w cyrkwi z. t. staja dr. Hartmut L. wuhibki za předewzaća takle, zo je wjeselo z nim hromadže džělać. Wón nadžěla sej respekt a dowěru přez konsekwentne a sebjewědome zakitowanje serbstwa a wón zamóže, spěšnje dobre rozsudny tworić.

Gratuluju jemu na tymle městnje jara wutrobnje a přeju swojemu přečelaj Hardyjej do přichoda, zo bychmy w našim towarstwje a z nim hromadže wjele dalšich kmanych serbskich zhromadnych projektow naćisnyć a zwoprawdźeć móhli.

Werner Měškank

PD Dr. habil. Hartmut Leipner

Foto: W. Měškank

Luby Hartmut!

Cu Tebje wjelgin wutšobnje gratulěrowaš k Twójomu 60. narodnemu dnu. Žycym Ši bogate Bóže žognowanje, strowotu a hyšći wuspěšne statkowanje we wósobinske m žywjenu a za našo serbstwo. Pśed žaseš lětami njejsom Tebje hyšći znała a něnto sy jaden z centralnych managerow našogo dolnoserbskego žywjena. To se mě zda bys ako žiw. Ty sy mjaznym cłonk w skóro kuždem serbskem towaristwje a gremiumje. Tym wuzwólonym dajo Bog ten Kněz hejgen ten cas za to. Wjelgin se cesćim Twój angažement, Twóje rěčne zamóžnosći, ako sy sebje we tych lětach pšiswójt a Twóju pilnosć, wósebnje na cerkwinske m pólu. Mimo Tebje njeby se tak wjele pozitiwnego tšojto we našej serbskej wósaze. Za to słuša Tebje žěk a chwalba!

Madlena Norberg

Som se z Hardyjom wopóznała pši nažělanju serbskego internetowe moka EKBO, kenž zwěru woplěwa a stakim to serbske do cerkwinskich strukturow nosy (www.serby-ekbo.de).

Wón jo mjazy drugim tež cłonk Kupki serbska namša a wudawar Nowego serbskego wósadnika. Wjelgin pšipomogał jo modernizěrowanju a intelektualizěrowanju serbskego ewangelskego žywjena w Dolnej Łužycy. Tempo jo wóterym casy pšemalsny. Za serbske cerkwinske žěto wšak trjebamy wjele tych, kenž pšipomogaju. Derje jo, až Hartmutoju pó boku stoj joga druga žeńska Ingrid. Tež wóna jo angažerowana kšescijanka ze serbskimi kórjenjami, kenž ma wjele rozměša za aktiwity manželskego a joga pódperuju. Žycym Hartmutoju nadalaj kšute strowje, wjele mócow a wjasela do žěta

a Bóže žognowanje na wšyknych jogo drogach.

Christiana Piniekowa,
městopsedsedarka STSRC

Luby Hartmut, k Twójomu 60. narodnemu dnu žycym Tebje teke w mjenju górnoserbskich bratšow a sotšow wjele gluki, kšute strowje a Bóže žognowanje. Gaž maju kšescijany w Dolnej Łužycy žinsa wažny głos, pón jo to wósebnje zwězane z Twójim njewomucnym statkowanim w serbskich cerkwynych gremijach. Z wjelikeju pšichylnosću a z wjelikim zajmom glědamy do Dolneje Łužyce a žycymy wjele mócy a wutrajnosći pši dalšnych pśedewzešach ako pši planowanem serbskem wósadnem centrumje w Chóšebuzu abo pši planowanej telewiznej serbske namšy. Cesto sy Ty južo k nam do Górneje Łužyce woglědał a my cesćimy se wjelgin Twóju wótwórjonosć. To poměroju mjazy Serbami w Górnej a Dolnej Łužycy wjelgin tyjo a jo wažne za pšichodne zgromadne žěto. **Mato Krygar,** pśedsedar SET Glukužycenja do strusa zwězata jo CP.

Farar dr. Robert Malink w Rakecach zapokazany

Rakečanska wosada swjeći swoje Bože služby kóždu njedzelu w 9.30 hodź. Jenož wuwzačnje so tutón čas změni. Njedzelu, 2. septembra, wotměchu so tajke wosebite kemše: Dr. Robert Malink bu wot superintendenta Wenera Waltsgotta za noweho fararja Rakečanskeje wosady zapokazany.

Hižo do spočatka Božej služby w 14 hodź. bě cyrkej poľna wobsadźena. Přichwatali njeběchu jenož Rakečanscy wosadni, ale tež wěriwi ze susodnych wosadow a někotři katolscy křesćenjo. Tež džešać duchownych so na swjedźenskich kemšach wobdžěli: superintendantj Wener Waltsgott (Budyšin) a Jan Malink (Budyšin), fararce Jadwiga Malinkowa (Slepo) a Susanne Aechtner (Njeswačidło), fararjo Andreas Höhne (Budyšin), Thomas Schädlich (Huska), Thomas Haenchen (Bukecy), Steffen Hirsch (Minakał) kaž tež sup. n.w. Wolfgang Müller a farar n.w. Handrij Blumenstein.

Fararka Aechtner, kotraž bě so za čas wakancy hromadže ze sup. Waltsgottom wo Rakečansku wosadu starała, swjedźenske kemše zahaji. Superintendent pokaza potom na wulku zamołwitosć wosadneho fararja. Jako asistentaj skutkowaštaj při zapokazanju fararka Jadwiga Malinkowa ze Slepoho a předsyda Rakečanskeho cyrkwinskeho předstejičerstwa Olaf Langner. Wonaj předčitaštaj žiwjenjoběh dr. Malinka a wopismo jeho zapokazanja.

Naš nowy wosadny farar narodži so 1975 jako Robert Lätsch w tehdyšim Karl-Marx-Stadće. Po maturje studowaše teologiju w Lipsku, Berlinje a Baselu. Na uniwersite w Jenje pisaše swoje doktorske dźěło. Tam zezna swoju přichodnu mandželsku Lubinu Malinkec, z kotrejž so 2008 woženi a při tym jeje swójbne mjeno přiwza. Mjez tym mataj mandželskaj štyri dźěći.

Farar dr. Robert Malink

Foće: R. Ledźbor

Farar Malink bu w léce 2008 w Leutersdorfje ordiněrowany a nastupi swoje přenje farske městno w Spitzkunnersdorfje. W regionje bě wosebje za dźěło z młodžinu zamołwity. To je dobra powěsć za Rakečansku wosadu, kotraž bě w zaštych wjac hač 50 lětach wosebje wot fararjow Jana Lazarja (farar w Rakecach wot 1965 do 1989) a Andreasa Kecki (farar w Rakecach wot 1991 do 2017) formowana. Běštaj to jara rozdźelnej wosobinje, ale wobaj staj derje a wuspěšnje z dźěćimi a młodymi ludźimi dźělali. Wuslědk tuteho skutkowanja bě na příklad tež na zapokazanskich kemšach widjeć, hdyž móžeše farar dr. Malink do swjeho předowanja něhdže 35 dźěći na dźěćace kemše rozžohnować. Móžemy so nadźijeć, zo tutón wažny dźěl wosadneho dźěla tež přichodnje w dobrych rukach leži.

W swjim přem přédowanju jako Rakečanski farar rozložil dr. Malink na zakładze Japoštołskich skutkow 8,26–40, zo njemóžemy nikomu křesćansku wěru do wutroby stłóčić. Ale štóž so Bohej přidruži, móže z wěstej dowěru swoje žiwjenske nadowki spjelnić.

Móc a dowěru budže farar dr. Malink wěsće trjebać. Wočakanja na noweho wosadneho fararja su wulke. Cyle wěsće su rozdźelne nahlady wo tym, wo kotre nadowki měł so wón najprjedy a wosebje starać. Rakečanskej wosadze přislušeja wosadni ze wsy a zagmejnowanych wjeskow Jitk, Niža Wjes, Kača Korčma, Trupin, Komorow, Stróža, Kamjenej, Nowa Wjes a Jenšecy kaž tež ze Šćeńcy, Wysokeje a Hermanec z Łazowskeje gmejny. Nimo teho ma so farar tež wo šulerjow Pawołskeje šule a wobydlerjow Rakečanskeje starownje starać.

W přichodze dyrbi so Rakečanska wosada ze susodnymi wosadami Njeswačidło, Chwaćicy, Minakał/Łupoj a Klukž zjednotić do cyrkwinskeho wobwoda. Tež to bjez nowych wužadanjow njebudže.

Skónčnje nadźijeja so tež čłonojo Rakečanskeje Bjesady na wobšěrnišu a kontinowanu prezencu serbskosće na kemšach. Hdyž wotmě so w Rakecach w 1960tych lětach někak 23 serbskich kemšow wob lěto, su to dženja jenož hišće dvě serbskej Božej službě a jedne dwurěčne kemše na kermušu. Wěmy však, zo njeje zmysla poľne, wjac serbskich kemšow přewjesć, dokelž je přewjele Serbow z Rakec a wokoliny zwisk k serbsčinje zhubiło. Jeli pak by so přichodnje husćišo serbsčina samozrozumliwje na kemšach wužiwała a hdys a hdys serbski kěrluš zaklinčať, by to wulcotnje było. Snano so nam to poradži. Serbsčina však bě jedna z přičinow za dr. Malinka a jeho swójbnu, so do Rakec přesydlit.

Po zapokazanju bu farar dr. Malink wot sup. Waltsgotta požohnowany a přija potom žohnowanja fararki Aechtner, swojeje swakoweje fararki Malinkoweje, swjeho přichodneho nana sup. Malinka, fararja Blumensteina a Olafa Langnera. Njeh žohnowanse přeća, hač němsce abo serbsce přednjesene, jemu na doľhi čas móc a wutrajnosć spožča, zo swoju dowěru wobchowa a lóšt a radosć w nowym zastojnstwje njezhubi.

Po swjedźenskich kemšach podachu so kemšerjo do awle Pawołskeje šule. Na samsnej žurli rozžohnowachu wosadni 22. septembra 2017 swjeho bywšeho fararja Kecku a nětko, lěto pozdžišo, powitachu tu noweho fararja. Z tym zakónči so njelochki čas wakancy, bohudžak spěšnišo hač wočakowane – přičiny dosć, sej tykanc a kofej stodžeć dać.

Günter Holder

Sup. Wener Waltsgott, předsyda cyrkwinskeho předstejičerstwa Olaf Langner, sup. Jan Malink, fararka Jadwiga Malinkowa a farar Handrij Blumenstein (wotprawa) požohnuja dr. Roberta Malinka do jeho noweho zastojnstwa jako Rakečanski farar.

Stwa Jana Kiliana we Wukrančicach wotewrjena

Na Wukrančanskej farje přepodachu pjatk, 31. awgusta, Stwu Jana Kiliana zjawnosći. Ze spěchowanskimi srědkami a z financelnej podpěru Serbow z Texasa modernje wutwarjena a poňnje klimatizowana rumnosć ma hłownje jako wosadny archiw služić. Mjez knihami a rukopisnymi dokumentami namakaja so tež spisy znateju Wukrančanskeju fararjow Jana Kiliana a jeho naslědnika Mateja Urbana. Dale chowaja so tu zapiski wo nastaću starolutherskeje wosady a jeje dalšim wuwicu. Wubrane spisy maja so w přichodze digitalizować a z tym šěrokemu kruhej slědźerjow a zajimcow spřístupnić. Předewšěm w Texasu na tutón material čakaja, dokelž sej z njeho nowe dopóznaća k stawiznam wupućowanja Serbow wočakuja.

W rumnosći namaka tež trojorěčna pućowanska wustajeńca wo Kilianu, kotraž bě składnostnje jeho 200. narodnin w lěće 2011 nastala, swoje trajne městno. W škleńčanym kamlorje su wustajene sudobja za Bože wotkazanje z přěnich lět wosady, wopismo z wosadneje šule a dalše historiske objekty. Na škleńčanym zachodze do stwy je widzeć wulki portret Jana Kiliana a čitać jeho namołwa „Serbja, zachowajće swěru svojich wótcow rěč a wěru!“ w serbskej, němskej a jendźelskej rěči. Nad přechodom, kiž k stwě wjedze, steji do drjewja wudžěłany serbski spočatk kěrłuša „Jed'n twjerdy hród je naš Bóh

Wosadny farar Benjamin Rehr a přednošowarka Trudla Malinkowa w nowej Stwě Jana Kiliana, kotruž 31. awgusta na Wukrančanskej farje wotewrěchu

Foto: M. Bulank

„sam“. Słowa a k temu Lutherowu róžu bě w přihotach na wotewrjenje stwy wurězbařit wosadny Ralf Fröhlich.

K zahajenju wječorka bě Trudla Malinkowa něhdze 35 přitomnym wo žiwjenju a skutkowanju Kiliana přednošowała. Wosadny farar Benjamin Rehr džakowaše so wšitkim, kiž běchu k poradženju twara přinošowali. Hbjelšćanski wjesnjanosta wupraji wosadze swoje připóznaće za zdo-konjany skutk a probst lutherskeje cyrkwy

Kelter ze Zhorjelca da postrow posrědkować. Z hudźbnym přewodom kantora Alfreda Richtera zaspěwachu sej zhromadźeni Kilianowy kěrluš „O wola lubosće“ w němskim přeložku. Po programje běchu wšitcy na maće přijćeće prošeni.

Zarjadowanje wotmě so we wobłuku swjedźenskeho tydženja k 175lětnemu jubilejeje 1843 załoženeje lutherskeje wosady we Wukrančicach.

Trudla Malinkowa

Farar Blumenstein rozžohnowany

Na popołdnišich kemšach w Hornjowujězdžanskej cyrkwi bu njedzela, 9. septembra, eforalny farar Budyskeje eforije Handrij Blumenstein na wuměnk rozžohnowany. Z džakom za wšo džěło w službje cyrkwy jeho zastupowacy Budyski superintendent

Handrij Blumenstein na rozžohnowanskich kemšach

Foto: A. Pohončowa

Michael Ramsch z Poršic ze zastojnstwa wužohnowa. Při tym pokaza tež na jeho zaslužby při wutwarje džzensnišeje awto-dróhoweje cyrkwy a džakowaše so jeho mandželskej a jeju sydom džěćom za wšu podpěru farskeho džěła. Mnozy přitomi duchowni swjeho zastojnskeho bratra z bibliskim słowom na dalši žiwjenski puć požohnowachu, mjez nimi Serbski superintendent Jan Malink w serbskej rěči. Kolekta zběraše so za nowe wokna w Hornjowujězdžanskej cyrkwi. Kemšam přizamkny so rozžohnowanski swjedžen w zetkanišću w Tuchorskim lěsu.

1953 rodženy Handrij Blumenstein pochadza z Rakec a je 1972 na Serbskej rozšěrjenej wyšej šuli w Małym Wjelkowje maturował. Jako wosadny farar skutkowaše wot lěta 1979 w Njeswaćidle, wot 1992 w Hornim Wujězdze, wot 2003 w Brand-Erbisdorfje a wot 2005 w Neusalza-Sprembergu. Naposledk bě wot lěta 2011 eforalny farar a je při potřebyje w mnohich wosadach Budyskeho cyrkwinskeho wobwoda ze swojej službu wupomhał a tamnišich duchownych podpěrał. Jako wuměnkar wostanje z mandželskej dale w Budyšinje bydło.

T.M.

Z předsydstwa Serbskeho ewangelskeho towarstwa

Dnja 5. septembra wuradžowaše w Budyšinje předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Předsydstwu předleži próstwa Friedharda Krawca z Wulkeje Swónicy wo zastup do towarstwa. Jeho próstwa so schwali.

Dale wobjednachu so přichodne zetkanja. Dnja 3. nowembra přewjedze sup. Jan Malink w Michałskej cyrkwi zwučowanje za serbskich lektorow. Džěłarnička za Bjesady wotměje so 2. februara 2019 w Hodžiju.

Serbski ewangelski cyrkwinski dzeń planuje so za 15. a 16. junij 2019 w Michałskej wosadze w Budyšinje. Sakski krajny biskop dr. Carsten Rentzing je hižo swój wopyt přilubił. Michałska wosada swjeći klětu swój 400lětny jubilej załoženja. Tutej wosebitej rōčnicy budže cyrkwinski dzeń wěnowany.

Přichodne zeńdženje Serbskeho ewangelskeho towarstwa budže hłowna zhromadźizna na reformaciskim dnju 31. oktobra w Rakecach. Budže to zdobom wólbna zhromadźizna. Předsydstwo namołwja, zo bychu so kandidaća za sobudžěło w předsydstwje namjetowali.

Měrcin Wirth

Powěšće

W Rachlowje pod Čornobohom poswjećichu 25. awgusta pomjatnu tafłu za zaslůžbnego wučerja a přirodospytnika Korlu Bohuwěra Šěcu. Nadrobnišo rozprawja Pomhaj Bóh wo tym w nowemberskim čisle. Foto: T. Malinkowa

Baršć. Pućowaca wustajeńca Budyskeho Serbskeho muzeja „Serbske cyrkwy mjez Lubijom a Laborazom“ bě wot 1. hač do 30. septembra w Baršću widžeć.

Hodźij. Zetkanje tudyšeje Bjesady 5. septembra bě wěnowane lětušim 400. posmjertninam Hodźijskeho fararja Wjacława Warichiusa. Serbski superintendent Jan Malink přednošowaše wo jeho žiwjenju a jeho wuznamnym žiwjenskim skutku, wudaću přenjeje hornoserbskeje knihi. Wječork w serbskej rěči bu wot Gerata Krawca liturgisce wobrubjeny.

Wojerecy. Njedzelu, 9. septembra, wotměchu so w Janskej cyrkwi swjedźenske kemše składnostnje 750lětneho wobstaća Wojerec. Při tym zhladowachu na stawizniske wuwice města a na zhromadne žiwjenje serbskeho a němskeho wobydlerstwa. We wulkej cyrkwi swjećachu něhdy Serbja swoje Bože služby, Němcy pak w małej pódłanskej cyrkwičce. Weronika Boswankowa ze Židžinoho w serbskej drasće měješe serbske čitanje.

Budyšin. K tradicionelnemu modlenju kadiša zhromadzi so njedzelu, 9. septembra, něhdze 30 němskich a serbskich wobydlerjow na židowskim kěrchowje w Budyšinje. Modlitwa

w spominanju na zemřetych bě so po politiskim přewróće přeni króc zarjadowała a wotmě so lěta 28. raz. Wopominansku swjatočnosť wuhotowašaj Petra Kaulfürstowa z Budyšina a kantor Michal Foršt z Prahi.

Dešno. Pod hesłom „Pomałšo, nišo, blišo“ přeprašachu blótowske wosady 9. septembra na Blótowski cyrkwinski dzeń do Dešna. Na swjedźenskich kemšach w poľnje wobsadźenej cyrkwi předowaše farar dr. Clemens Bethge, zamołwity referent konsistorija EKBO za serbske wosadne žiwjenje. Liturgiski nawod měješe Dešnjanska fararka Katharina Köhlerowa. Kemšam přizamkny so pisany program w cyrkwi a na farskim dworje, mjez druhim ze spěwanjom němskich a serbskich ludowych spěwow z fararjom Ingolfom Kšenku. Mjez kemšerkami běchu tež někotre w serbskej drasće.

Zhorjelc. 13. septembra zeńdze so na sydle generalneje superintendentury Serbska přiřada cyrkwy EKBO. Wobjedna so plan wutworjenja Serbskeje wosady a wosadneho centruma w Delnjeje Łužicy. Manfred Hermaš předstaji namjet Domowiny za založenje Kompetenčneho centra europskich mjeńšinow w Slepjanskim regionje. Posedźenje běše poslednje, kotraž přewodžeše generalny superintendent Martin Herche, kotryž so 14. oktobra na wuměnk poda.

Budyšin. We wobłuku zarjadowanjow wokresneje ludoweje university měješe Dietmar Kaul 15. septembra dźuženje po Tuchorskim pohrjebnišću. Mjez druhim pokaza zajimcam narowny pomnik fararja Handrija Lubjenskeho, kotryž stej Maćica Serbska a Serbske ewangeliske towarstwo w léce 2003 wobnowić daľoj. Tež při dalšich rowach wuznamnych Serbow rozpraweje wó dźer wo jich žiwjenju a skutkowanju.

Zbožopřeća

Dnja 28. oktobra woswjeći knjeni **Hanka Tarankowa** w Hajnicach swoje 85. narodniny. Gratulujemy jubilarce wutrobneje a přejemy jej bohate Bože žohnowanje.

Dary

W awgusće je so darito za Pomhaj Bóh 20 eurow. Bóh žohnuj dar a darcěla.

Spominamy

Před 200 lětami, 8. oktobra 1818, narodzi so wučer **Mjertyn Gryš** jako syn žiwnošćerja w Hochoze. Přenju šulsku wučbu dósta hromadze ze swojimi štyrjomi bratrami doma pola nana. Po wopyće wučerskeho seminarja w Nowej Cali bě sydom lět wučer w Dešanku a po tym 30 lět w Nowej Wsy pola Picnja. Pódla swjeho zastojnstwa wobohaćeše serbske pismowstwo jako basnik a kěrľušer. 1864 a 1867 wuńdžešaj knižke z jeho pjera. Dalše jeho twórby

wozjewištej farar Tešnar 1869 w swojej zběrce duchownych spěwow a kantor Šwjela w delnjoserbskej nowinje. Wučer Gryš so tež na lěkowańnje wusteješe a dalokož móžeše, ludžom w chorošćach pomhaše. Znaty bě tehorunja jako wustojny sadar, kotryž štomiki plahowaše a předawaše. Wšitycy jeho štyrjo bratřa stachu so runja jemu z wučerjami: dwaj skutkowašaj w delnjoserbskich wsach (w Šłomjenju, Husu a Rogowje) a dwaj w stolicy Berlinje. T.M.

Přeprašujemy

W oktobru wysyła so ewangeliske Nabožne słowo k dnjej w serbskim rozhlósu.

07.10. 19. njedzela po Swjatej Trojicy
10.00 kemše w Budyšinje w Michaľskej cyrkwi (sup. Malink)

10.10. srjeda
19.00 Bjesada w Rakecach w farskej bróžni

12.10. –14.10
Serbski ewangeliski kónc tydźenja w Hainewalde (fararka Malinkowa)

14.10. 20. njedzela po Swjatej Trojicy
12.00 nutrnosť w serbskim rozhlósu (farar Haenchen)

16.10. wutora
18.30 Bjesada w Bukecach na farje

31.10. reformaciski swjedźen
10.00 namša w Janšojcach
12.00 nutrnosť w serbskim rozhlósu (farar Rummel)

14.00 Hłowna zhromadźizna Serbskeho ewangeliskeho towarstwa w Rakecach

04.11. 23. njedzela po Swjatej Trojicy
10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michaľskej cyrkwi (sup. Malink)
12.00 nutrnosť w serbskim rozhlósu (fararka Malinkowa)

Pomhaj Bóh
časopis ewangeliskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangeliske towarstwo z.t., Privatny puć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamołwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591 600711, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)

Čišč: Lessingowa čišćernja, Kamjenc
Vertriebskennzeichen: 2 B 13145 E
Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625
Abonement a dary: Serbske ewangeliske towarstwo, Kreissparkasse Bautzen
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
BIC: SOLADES1BAT

Pomhaj Bóh wuchadza měsacnje. Spěchuje so wot Zaľožby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiřažki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.
Lětny abonement plaći 8 eurow.